

Avsändarens tjänsteställe/handläggare

Regional utveckling
Frida Bergman

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.smf@regeringskansliet.se

Handläggare/er beteckning
Li2025/01500

Datum
2025-12-16

Dnr
25RUN624

Sida
1(6)

Yttrande över remiss, betänkandet SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Region Västernorrland välkomnar möjligheten att få yttra sig över SOU 2025:93 *En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk*. Västernorrland svarar på remissen i sin kapacitet som regionalt utvecklingsansvarig aktör i Västernorrlands län.

Ett aktivt och hållbart skogsbruk är av högsta vikt för Västernorrland. Region Västernorrland välkomnar således utredningen syfte att utveckla en framtida ändamålsenlig skogspolitik som främjar ett långsiktigt hållbart konkurrenskraftigt skogsbruk, ökad skoglig tillväxt och en långsiktigt ökad tillgång till hållbar skoglig biomassa för att fullt ut kunna bidra till klimatomställningen samt jobb och tillväxt i hela landet.

Regional betydelse

Västernorrland är ett skogslän med 88 procent av ytan täckt av skog. Skogen och skogsnäringen är av stor betydelse för länets sysselsättning, BRP, export, skattebas och konkurrenskraft. Den skogliga bioekonomin är också fokus för framträdande forskning och innovation som sker i vår region, där många initiativ syftar till att ersätta fossila produkter med produkter från skoglig biomassa. Samtidigt är det viktigt att understryka att de ekologiska systemen måste ses som en grund för både samhällsekonomin och välfärden. Ett långsiktigt hållbart skogsbruk stärker också motståndskraften mot klimatförändringar och bidrar till samhällssäkerhet på sikt. För att denna balans ska kunna uppnås krävs att skogen förvaltas med hänsyn till ekosystemens bärkraft, biologisk mångfald och klimatreiliens

Region Västernorrland ser positivt på utredningens insikt om att fortsatt bygga på den svenska modellen för brukande av skog med utgångspunkt i frihet under ansvar. Vi välkomnar även att de nationella skogspolitiska målen om både hög och värdefull virkesproduktion och bevarande av miljövärden fortsatt ska vara vägledande för den svenska skogspolitiken.

Region Västernorrland instämmer fullt i utredarens syn om att kommer finnas ett ökat behov av svensk skoglig råvara i framtiden och att den svenska skogens roll i

omställningen till en hållbar, konkurrenskraftig och växande bioekonomi kommer sannolikt öka när vi nu också ser ett ökat fokus på försörjningstrygghet och beredskapsfrågor. Vi understryker, precis som utredaren, att det samtidigt kommer finnas behov av ytterligare naturvårdsåtgärder och utvecklad hänsyn för att säkra en biologisk mångfald.

Regionen vill betona att målen om produktion och miljö inte enbart bör betraktas som jämbördiga, utan som ömsesidigt beroende. Biologisk mångfald och fungerande ekosystem är en förutsättning för långsiktig produktion, klimatnytta och samhällssäkerhet.

Kapitel 4: Synliggör skogens klimatnytta

Tydligare redovisning av skogens klimatnytta

Region Västernorrland stödjer förslaget om ett nytt sätt att redovisa skogens klimatnytta och anser att den nya ISO 13391-1:2025 *Wood and wood-based products — Greenhouse gas dynamics* bör ligga till grund för nya beräkningar av substitutionseffektens klimateffekter. Den omfattar beräkningar för kollagerförändringar i skog och träprodukter, utsläpp från värdekedjan samt potentiellt undanhållna utsläpp från andra produkter (substitutionseffekt), och ger därmed en mer helhetlig bild av skogens klimatnytta än de tillvägagångssätt som använts för bland annat LULUCF på EU-nivå.

Region Västernorrland anser att regeringen även bör verka för att skogens hela klimatnytta ska tydliggöras i EU:s klimatpolitik och att skogen inte enbart ska ha en roll som kolsänka som kan användas för att undvika att minska på fossila utsläpp.

Samtidigt som skogens klimatnytta redovisas på ett mer komplett sätt vill Region Västernorrland understryka att målkonflikter mellan klimat och biologisk mångfald ytterligare bör tydliggöras och hanteras.

Kapitel 5: Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn

Förslag om precisering av områden undantagna från skogsbruk

Region Västernorrland är positiva till förslaget om att precisera hur stor areal som bör undantas från skogsbruk med bevarandesyfte och långsiktigt skydd av höga naturvärden samt inkludera en ambition avseende skötsel av undantagna områden. Det skulle ge en välkommen tydlighet gällande hur Sverige avser att bidra till EU:s gemensamma och internationella åtaganden.

Samtidigt är vi något tveksamma till ett mål för hur stor areal som ska finnas tillgänglig för virkesproduktion. Vi anser att hur skog ska användas i första hand bör styras av markägarens val och avvägningar gällande tillväxt, lönsamhet på kort och lång sikt, miljövärden samt sociala och kulturella värden och inte av ett styrande areal-mål. Ett sådant synsätt bidrar till balans mellan produktion och miljöhänsyn, där markägarens ansvar kombineras med samhällseliga mål.

Region Västernorrland vill även lyfta utmaningarna med att sätta rimliga kvantitativa mål då målstyrning ibland kan leda fel. Det finns en risk att fokus på att uppnå de satta målen leder till att skog skyddas från brukande som inte är skyddsvärd, eller att skyddsvärd skog inte skyddas om målen för skyddad skog redan är uppnådda.

Kulturmiljöarbetet i skogen

Region Västernorrland välkomnar förslaget om att ge Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna, utforma en strategi och styrmedel för att bevara, använda och utveckla de mest skyddsvärda kulturhistoriska lämningarna. I likhet med utredaren anser vi att behövs en samlad strategi för hur de mest skyddsvärda lämningarna ska hanteras långsiktigt. Att uppdraget även omfattar att använda och utveckla de mest skyddsvärda kulturhistoriska lämningarna är positivt, eftersom det möjliggör en aktiv förvaltning där kulturmiljön beaktas i brukandet.

Skydd för fåglar

Region Västernorrland ser positivt på förslaget om att via upprättandet av en förteckning förtydliga vilka fågelarter vars populationer inte befinner sig på en tillfredställande nivå. Idag upplever många skogsägare att fågeldirektivet tillämpas på sätt som är mer långtgående och ingripande för markägare än vad som är nödvändigt då markägaren i många fall får stå kostnaden både för att ta fram underlag för beslutet och för att skydda fågelpopulationen. Genom en förteckning kan resurser riktas till arter med störst behov. En förteckning underlättar även för skogsägare att förstå vilka arter som kräver särskild hänsyn.

För att bättre harmonisera den nationella regleringen med fågeldirektivets krav avseende vad som utgör en förbjuden störning ser vi även positivt på att 4 § artskyddsförordningen (2007:845) ändras för att mer likna andra länders formuleringar.

Kapitel 7: Ökad rådgivning

Region Västernorrland välkomnar förslagen om ökad rådgivning. När skogspolitiken baseras på frihet under ansvar vilar ett stort ansvar på skogsägarna och det är av stor

vikt att skogsägarna har tillgång till rätt kunskap. Rådgivning och ökad kunskap förbättrar förutsättningarna för att nå både miljömål och produktionsmål.

Utöver rådgivningsinsatser gällande både produktions- och miljömål ser vi även behov av rådgivningsinsatser för att kulturmiljöhänsyn ska tillämpas i det praktiska skogsbruket. Det är naturligtvis viktigt att tillbörlig expertis finns på myndigheten för att kunna tillgodose rådgivningen.

Vi anser att Skogsstyrelsens roll att informera och rådge om hur landets skogar bör prioriteras och utvecklas. En utmaning blir dock att skapa ett system där de olika rollerna, myndighetsutövning och rådgivning, fungerar rättssäkert. För att denna balans ska fungera långsiktigt krävs tydliga mandat och ett starkt förtroende mellan aktörerna.

Kapitel 8: Ökad skogsproduktion

Region Västernorrland anser det kan vara rimligt att ha ett system för uppföljning och utvärdering även av produktionsmålet som en balans till miljömålen med tillhörande uppföljningssystem. Ett sådant system är viktigt för att styra och följa upp skogsbrukets produktionsfunktion på ett hållbart sätt. Uppföljning av både miljö- och produktion understryker även att de nationella skogspolitiska målen är jämlika. Samtidigt är det centralt att uppföljningen också tar hänsyn till ekologiska trösklar, så att ökad produktion inte sker på bekostnad av långsiktig bärkraft.

Robusta vägar

Region Västernorrland välkomnar förslagen avseende modell och struktur för klassificering av skogsbilvägar samt standard för byggnation av skogsbilvägar. Vi anser det särskilt viktigt att förslaget bygger på frivillighet och inte leder till tvingande regelverk som medför ökade kostnader. Vi ser även positivt på förslag om förenklad förrättning för skogsbilvägar, samt uppdrag till myndigheter att ta fram modell för jourhållning av skogsbilvägar i den nationella vägdatasen (NVDB).

Kapitel 9: Nytt forskningsprogram

Region Västernorrland håller med om utredaren om att långsiktighet i forskning inom området är viktigt eftersom skogsbruk är en verksamhet med omloppstider på 60–100 år. Korta forskningsprogram ger därmed ringa möjligheter till resultatuppföljning och förutsättningar till anpassning till förändrat klimat.

Ett nytt forskningsprogram för skogsskötsel anser Region Västernorrland vara mycket välkommet. Forskning och innovation är essentiella i en situation med ökad konkurrens om skogsråvara och klimatrelaterade förändringar. För att kunna nyttja de tillgängliga

resurserna från skogen på mest effektiva och nya sätt krävs kontinuerlig forskning och innovation.

Kapitel 11: Ett tydligare Sverige i EU

Region Västernorrland stödjer utredningens slutsats om att Sverige behöver utveckla sitt arbete med lagförslag på EU-nivå. Det gäller så väl att initiera proaktivt arbete innan EU-kommissionen lagt fram ett förslag, som att formulera tydliga ståndpunkter och konstruktiva förslag under förhandlingsprocessen och under implementeringen av en antagen rättsakt.

Region Västernorrland vill understryka att den problembild som beskrivs gällande Sveriges agerande när det gäller lagstiftning och initiativ på EU-nivå på intet sätt är unikt för skogsfrågorna, utan en generell bild av hur Sverige hanterar förslag på EU-nivå.

Regionen stödjer utredningens förslag om att Sverige ska ha en mer aktiv och strategisk närvaro i EU:s arbete med skogspolitik, särskilt i frågor som rör klimat, biologisk mångfald och bioekonomi och föreslår att en funktion skapas som samlar kompetens från Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Näringsdepartementet och forskningsaktörer med kapacitet att bevaka och påverka EU-processer i tidiga skeden.

Region Västernorrland ser positivt på förslaget om att Regeringen bör sträva efter ett nära samarbete med andra skogsnationer, särskilt Finland, men även med andra europeiska länder med omfattande skogsbruk.

För norra Sverige är skogsnäringen oerhört viktig och de fyra nordligaste regionerna har ett väl etablerat och tydligt resurssatt samarbete med syfte att bevaka policyutvecklingen i EU gällande skogen. Vår erfarenhet är att många av de föreslagna eller genomförda EU-regelverken som rör skogen vittnar om stor brist på kunskap om skogsbruk i allmänhet, och en total kunskapslucka om de ekologiska, ekonomiska och sociala förutsättningarna för norrländskt skogsbruk, i synnerhet. Därför ser vi förslaget om ett stärkt strategiskt arbete i EU-frågor och svensk närvaro i Bryssel som särskilt angeläget.

Kapitel 12: Tydligare miljö kvalitetsmål

Region Västernorrland välkomnar förslaget om att miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* och dess preciseringar ses över för att bli mer mätbara och relevanta för skogspolitiken och att indikatorer utvecklas som bättre speglar både biologisk mångfald och skogens klimatnytta, som exempelvis andel skog med höga naturvärden, volymer död ved och

lövträd, samt även kolinlagring och substitutionseffekter. Samt att målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att produktionen av skogsråvara och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. På så sätt skapas en helhet där ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ses som ömsesidigt förstärkande.

Utöver det ser Regionen behov av ett nationellt system för uppföljning av biologisk mångfald som säkerställer samma långsiktighet och mätbarhet som klimatpolitiken.

Avslutning

Sammanfattningsvis anser Region Västernorrland att utredningen *En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk* generellt kommer med välkomna förslag i enlighet med de givna direktiven. För vår region är en framtida skogspolitik som främjar ett långsiktigt hållbart konkurrenskraftigt skogsbruk, ökad skoglig tillväxt och en långsiktigt ökad tillgång till hållbar skoglig biomassa av högsta prioritet för att vi på bästa sätt ska kunna bidra till klimatomställningen samt skapa jobb och tillväxt i Västernorrland. Naturligtvis måste hänsyn samtidigt tas till både klimat- och biodiversitetsmål inom ramen för ekosystemens bärkraft. Detta stärker både näringslivets förutsättningar och naturens långsiktiga motståndskraft.

REGION VÄSTERNORRLAND

Jonny Lundin
Ordförande regionala utvecklingsnämnden